

A Titkok kapuján innen és túl

Miként pereg a rokka az élet fonalát fonva időtlen-idők óta, úgy szövődnek az álmok színes fonalakból könnyű képekké, s a ködfátyolon át a mesék könnyű szárnyakon szállnak tova.

A Tölgy arra gondol, hogy nem áll egymagában barna színű kabátjában, melynek göcsörtös törzsén nyomot hagyott Árpád vezér lovának kantárja. A Fenyő arra gondol, hogy nem áll egymagában, tüleveles zöld ruhában, mióta a skótok királynőjének, Máriának apró gyermekkezeiből földre ejtett tobozból kikelt.

Az Akác arra gondol, milyen jó lenne rokonainak tudni a távoli sivatagban élő Akáciákat, vagy jó lenne hatalmas koronájának virágba borulni, mert már rég nem dongták körül méhek nagy hadai, melyek elmerülnének a mézvirágok mélyén, röptüket úgy egyensúlyozva, mintha láthatatlan kötélén imbolyognának pollentől szikrázó potrohukkal. A Libanoni Cédrus arra gondol emeletes koronájú fényátersztő fejével, hogy kemény törzséből építenek szű nem rágta gerendás templomtetőt, amely örökké tart, és illatanyaga áhítattal járja át az imádkozókat. A Majomkenyérfa arra gondol, hogy nyolc hónapnyi eső nélküli, száraz, porlepte, sivatagi, napsütötte, szárította, égette, perzselte, mélyen alvós napok után a szerteágazó gyökerei már szinte nagyobbakká váltak, mint maga a lombkoronája. A gyökerek a csupasz ágakkal helyet cserélnének örök időkre, és mint millió lepkék, kik egy helyre szállnak, ellepnék a kopár ágait. Máskor meg mintha apró, zöld papagájok pihennének meg az ágakon, mint apró olívazöld levelek, melyek egyszerre rebbennének fel, ha szél fújná őket széjjel, majd egységet alkotva sokáig köröznének körülötte. Ezek a fák gyökereikkel a földbe kapaszkodva és annak anyagából táplálkozva, az eső vizéből szomjat oltva, a napfény ízét magukba szívva, melegedve hőjétől, rügyeket, leveleket, virágokat hajtva, évgyűrűket növesztve, állnak a tisztás peremén egymástól irdatlan távolságban, földrajzilag is távol. Szerettek volna egymás közelébe lenni, hogy az éltető gombafonalakkal összekapcsolódva, kémiai jeleket küldve a föld alatt egymásnak, társaiknak tápanyagot biztosítsanak, a nem szívesen látott szomszédjukat pedig mérgező vegyületekkel pusztítsák el.

A Nap arra gondol, hogy unja már az egyhangúságot, a sima fénykibocsájtást. Többszínű sarki fényt szeretne, amikor a töltött részecskék az égboltra csapódnak. Nem szívesen adja át helyét a Holdnak. Szeretné, hogy a fényes csillagok mellette világítsanak, növelve az ő szikrázó erejét.

A Hold arra gondol, nem igazság, hogy neki nincs saját fénye, és csak akkor ékeskedhet fényesen, ha kölcsön kapja azt a Naptól. Ne legyen lefogyott kifli, csak teljes kerekded, csontfényű és vakítóbb, mint a Nap, hogy ő terelgethesse a csillagokat, akik örökké vetetlen ágyban hemperegnek.

A Víz arra gondol, hogy szabadon zuhoghasson, amikor csak akar. Réteken, mezőkön, dombokon, hegyen-völgyön, sziklák hátán csapdoshasson szilajon, csermelyként csacsoghasson, patakként hömpölyöghessen, csoboghasson.

Az Ég arra gondol, miért mások határozzák meg az ő színét, mintáját, formáját. Télen borongós sötétkék, esőkor szürke és napfénytől izzó vörös, báránnyelű tavasszal. Hidegben esti csillagokat kap, a nyári Holddal forróságban lebegő délibábót.

Az Évszakok is önzően magukra gondolnak, hogy miért kell nekik sorba állni, egymás után következni, mert ez egyhangú és unalmas.

A Tavasz arra gondol, hogy az élet kezdete van az ő kezében. A fölben várakozó magok a gyökereikkel a földbe kapaszkodva, nyúlványaikkal az ő jelére törnek az ég felé. Virágok nyílnak, bokrok hajladoznak a tavaszi szélben, és a fűtös orgonák a Napra tódulnak, mint fákon rajzó bogarak. A rügyek, a fűzfák barkái szoronganak az ághegyen. A hegytetőn üde virágágyban hajladozik az erdő, a fák csúcsán vidáman éneklő madarak hada sorakozik. Az új levelekre, mint bogárpáncélra csattan

az esőcsepp. Ott ül csillogó, áttetsző ruhában, majd szivárvány köti össze két csücskét az égnek. Lebegő harmaton élnek a lepkék, és fehér esti ködöt esznek. Könnyű illatot áraszt a patakparti kankalin, vadrózsa és a liliom. A virágok táncos ruhájukat kibontva hajladoznak a szélben.

A Nyár arra gondol, nincs annál szebb, mikor a halakkal teli folyóban gyűrűk hullámoznak. A madarak pihegnek a hőségtől, mégis lelkesen dalolnak, csattogtatva csőrüket, rebegtetve hangszálaikat. Ha leszáll az éj, a rétekre zúdul a potrohukkal világító szentjánosbogár-sereg. A napraforgók sárga, kerek fejükkel az ég felé néznek, a tücskök vidáman hegedülnek, s felébrednek a tizenhét évig föld alatt lárvaként élő kabócák, és égtelen hangos ciripelésbe kezdenek. Leereszkednek az ég kárpitjai, nincs most ideje a csillaghullásnak. A madarak nem repülnek délnek, a bogarak is vígan döngicsélnek. A folyó partján kövér golya lépdél, majd a sűrű nádasba evickélve, a békanyálba mártja a csőrét. A békanyál lassan redőzik, ahol vízisikló tekeredik. A tavirózsák színes virágai és nagy levelei között sütkéreznek a halak, meg-megcsillantva ezüst pikkelyeiket. A parton a zöld kövek között békák melegszenek. A szitakötők hártvás szárnyaikkal a víz fölé repülve vígan ciceréznek. Az őszi arra gondol, senki sem mutat annyi színt és akkora változatosságot, mint ő. Az erdőn vadak vedlenek, bokrokon a bundájuk maradéka. A fák között már tócsa fehérlik, nyugtalanok a madarak, a gyülekezőhelyek már mindenütt megteltek. A nád csontkalásza zörög, buzogányát kibontotta a szél. A megtépett falombok lágy szellőről áradoznak, áttetsző bozótok fonják be a virágokkal terített réteket. Az erdőkből a hűvösség hömpölyög, gomolyognak a ködök, itt van már az őszi hervadás. Felhők jönnek-mennek, néha egy csomóba báránynyájként összegyűlnek, a fekete szántásokon a napraforgók lehajtott fejjel az elmúlásra várnak. Feszül a szél hátára felülve a költöző madarak szárnytolla, melyek nagy ricsajjal már délre tartanak. Levedlették a fák a színes lombruhájukat, alattuk zörög az őszi avar. Panaszkodik a ködben az itt maradt veréb, varjú, rigó, cinke.

A Tél arra gondol, hogy a fehérségénél semmi sem lehet szebb, mert az maga a tisztaság, ártatlanság, szüziesség. Itt-ott még nyílnak a fagyos rózsák, de a pillanat fogságába estek, törékeny szirmaikat a fagy magába zárta. A bogáncs lehajtja fejét a süvítő hidegbe megremegve. Zörögve szállnak a szélben a fagycsípte falevelek. Fehér gypjúként lepi el a tájat a dér. Fagy terít csipkefüggönyt a tavakra, a hegyek mélyen hallgatva, havasan magasodnak. Szabálytalanul, más-más alakú pöttyökben esik a hó, mint halott virágok szirmai, úgy hullanak betakarva a földet. Dérel lepett fák ágai szikráznak az átszűrődő napfényben. A folyók medrükbe fagytak. Ködöt szőtt a hajnal, s azt a fákra aggatta. Fehér hattyúcsereg települt a tájra. Hasukkal a vadludak a nád bolyhát súrolják. Hóeséskor a fagy jégkeze tépdési a kövér felhők jeges tollait. Hódarától őszül a fák koronája, és ködöt szór a hajnal ruhaként rájuk. A hóvihar alatt sikongva hajlik meg a fák ága, alattuk a fű alázkodva roppan. A fák áttetsző koronái között fodrot vet a kék ég. A százéves fák csupasz lombjai között imbolyogva fúj a szél, majd megpihen. Dérpalástban, néma téli fagyban állnak a fák mozdulatlan, fehér pihés hósapkában.

A szelídség sutája, a tengerzöld szemű őz és a sötétbarna szemű, hatalmas koronájú szarvas, a Titkok kapuja előtt már látták ezeket a csodákat. Emlékeik ösvényein végig járva ezeket a természeti csodákat külön-külön szarvasként a magasból, leányként a Földön már mindketten átélték. De a kapuban állva a Titkok túloldalát is látni szeretnék. Ám az őz, őz, a szarvas pedig szarvas, és ezen változtatni senkinek sincs hatalma. Egy nemzetség sarjai, de más-más klánnak tagjai. A hír hamar szárnyra kelt. Zúgta az erdő, susogták a fák, füttyülte a szél, az esőcseppek is ezt kopogták, a madarak is ezt csipogták, a harkályok is ezt kopogták a fák törzsén, a méhek is ezt zümmögték. A híreket átadták a virágoknak, amelyek hajladozva továbbították azt egymásnak.

Megoszlottak a vélemények. Az öreg fák morcos mogorvasággal ámuldoztak, ilyet még a hétszáz éves kocsányos tölgy sem látott. A fiatalabb fáknak, amelyek tizennyolc évet élnek magként, míg szárba nem szökkennek, így volt jó. „Kinek mi köze hozzá?” – még a csermelyek is ezt csacsogták. A Titkok kapujában, a folyó két partján, találkozniuk kellett egymással. De útjukat állta a patak.

A szarvas belegázolt a vízbe lassan, egyik csülkét a másik után rakva, átért a túlpartra. Az őz a hideg víztől vagy félelmében, visszanyerte lány alakját, szívében heves dobbanással, vérereinek erős lüktetésével. Felült a szarvas hátára remegve, meztelen lábaival az oldalához simulva, térdével szorítva tartotta magát. Erőtől duzzadt nyakát átkarolta, s hosszú, kibontott szőke haja, a víztől csapzottan itt-ott a szarvasra tapadt, mintha azzal is kapaszkodott volna. A szarvas ezzel nem törődve, úgy gázolt át a folyón, hímes mezőn, ahogy égi valójában egykoron a légben suhant. Patáját, szőrös lábszárát a fűre, csevegő, csacsogó tarajos víz fodrai nyaldosták. A folyón a gázlót is megtalálta ösztönösen. Olyan volt, mintha a folyó is ezt akarta volna. Ahogy átgázoltak, a lány a szarvas hátáról leugorva, lábát a vízbe mártva, újra özzé változott. Egymás mellett állva, délceg, kecses tartással, fejüket büszkén hátravetve körülnéztek. Ott álltak a mindenség Titkos kapuján túl. Előttük az utat nagy robajjal, köveket verő vizes és áttetsző vízfüggönye takarta el. Közelebb érve az őz a fejét átdugta a zuhatagon. Olyan gyengéden és finoman vette körbe a víz az arcának finom vonulatát, mint a selyemhernyó által könnyen szőtt pehelykönnyű kelme, vagy mint a napsugár simogatta virágszirmok a tavaszi szellő fuvallatában.

Egy különleges világot látott ott: vízen futó sisakos baziliszkuszt és skorpiót, amelyek a víz alatt foszforeszkáló fényt bocsátanak ki, kérészek tisztavirág életű csapata lepte vizet, potrohukkal világító szenjánosbogarakat, színváltó lepkéket, amelyek a fény hatására mindig más fényben pompáznak, kaszás pókokat, amelyek mindig olyan színűvé válnak, amilyen színű a virág, amire másznak.

Látta a boldogság kék madarát, a hamvából újraéledő fénix madarat, a vízi axelotlot, amely úgy néz ki, mintha az egyedfejlődést abbahagyta volna, s hal alakkal lábat növesztve kimászott a vízből, és fejének arcvonásai egy mosolygós gyerekre hasonlítanak. Nem lépett be ebbe a világba, a suttogó erdő világába az őz. Óvatosan visszahúzta a fejét. Lehet, hogy ezt nem a valóságban látta. Oxidiánból készült, simára csiszolt, kerek formájú, csillogó kőben volt a Titkok kapuján túli világ. Felnőtt özként is olyan világban akart élni szarvas párjával, mint amikor még édesanyja lánya volt: ahol teli van a patak halakkal, ahol a szitakötők cikáznak a víz felett, ahol a térdig érő fű illata átlengi a tájat, és ezer színű virágok pompáznak a réteken.

A Titkok kapuján innen, ez az ő világuk. A vágnak könnyű szárnyán szállva, együtt szívük dobbanása, elnyomott mindent.

Amikor az élet karmestere felemelte pálcáját, megszületett a jövő nemzedéke. Nem csodaszarvas, nem őzlány, csak egy mindennapi egyszerű őzgida. Pettyes volt a háta, mint másoké, de négy csülke hófehér, a homlokán is fehér folt díszelgett. Nem csak kinézete miatt csodálták, de tulajdonságai miatt is. Elsőnek találta meg a gyógynövényeket, elsőnek szimatolta ki a forrás vizét, elsőnek hallotta meg a vadászok csörtetését az erdőben, érezte a vihar közeledtét. A vadállatok közelségét is kiszimatolta. A dús rétekre is elsőnek talált rá, a folyó gázlóit is hamar megtalálta. Ez csoda volt, s a képességei idővel csak erősödtek. Néha hallani vélt valami különös dallamot, ami kellemes és megnyugtató volt. Látott egy házat álmaiban virágos kerttel, kemencével, amiből finom kenyér illata áradt.

A ház előtt a kapuban egy hófehér hajú, fekete ruhájú, messzeségbe néző asszony állt. Ő gombolyítja a mesék színes fonálát, az álmok színes pamutját, de néha-néha az élet fonálának szálaival ezek már összekeverednek, és így válik az álom valósággá, és a valóság álommá. A félretett gombolyagokat néha magunk is elővesszük, és szövünk belőle új képeket, vággyal, álommal, hogy az unokáknak legyen mit mesélni. És szállunk az álomnak könnyű szárnyán, melynek gátja kőfal nem lehet. Mert mindenki állt már a Titkok kapuján túli álomvilág ajtajában, ott, ahol a rokka fonta színes szálaból pamut gombolyodott, s amikből később meseképek születtek. Ott, ahol az álmok fonalszála összeérnek, ott, ahol a meselények várnak, ott, ahol senki se bántathat, ott, ahol bármi megtörténhet, ott, ahol az ég mindig kéket mosolyog, ott élnek tovább a csodaszarvasok és az őzlányok a titkok ködfátyolában.

Sok titok van még a kapun innen és túl, de mindenki egyszer odatalál, mert ezt suttogja maga az erdő is.